

Samråd om detaljplan för del av RIKSGRÄNSEN 1:8, handel m.m

Detaljplanen hanteras med ett **utökat förfarande**. Under samrådstiden som pågått mellan den 18 november – 17 december 2021 har samråd skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Samrådshandlingar har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag. Statens fastighetsverk och länsstyrelsen fick förlängd svarstid till och med den 23 december. Under samrådstiden har totalt 27 skriftliga yttranden inkommit.

Samrådsredogörelsen redovisar samtliga av de skriftliga synpunkterna som har inkommit under samrådet samt kommentarer till dessa. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos kommunstyrelsen på kommunledningsförvaltningen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

Gabna sameby	2021-11-19
Polisen	2021-11-23
Bergsstaten	2021-11-24
Försvarsmakten	2021-11-24
Räddningstjänsten	2021-11-24
Privatperson 1	2021-11-24
LFV	2021-11-25
Miljö- och byggnadsförvaltningen	2021-11-25
Skanova	2021-11-29
Postnord	2021-12-07
Privatperson 2	2021-12-09
Naturskyddsföreningen	2021-12-10
Lantmäteriet	2021-12-13
Tullverket	2021-12-14
Privatperson 3	2021-12-16
Tekniska Verken i Kiruna AB	2021-12-16
Trafikverket	2021-12-17
Vattenfall Eldistribution AB	2021-12-17
Privatperson 4	2021-12-17
Privatperson 5	2021-12-17
Privatperson 6	2021-12-17
Privatperson 7	2021-12-17

Privatperson 8	2021-12-17
Länsstyrelsen	2021-12-20
Narvik kommune	2021-12-21
Statens fastighetsverk	2021-12-22
Statens vegvesen	2021-12-22

Yttranden från statliga myndigheter

1. Länsstyrelsen, 2021-12-20

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att ett antagande av detaljplanen enligt förslaget inte kommer att prövas.

Motiv för bedömningen - Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Riksintresse

Länsstyrelsen bedömer att denna del av riksintresset för kulturmiljö påverkas negativt, men skadan är inte betydande på riksintresset. Landskapsbild och kulturmiljövärden är på den här platsen delvis samma uttryck och det är en miljö som är känslig för påverkan. Det är anläggningens storlek som fortfarande riskerar att orsaka skadan.

Kommentar:

Bebyggelseförslaget har reviderats. Förslaget presenteras i sin helhet med nya illustrationer och resonemang under rubriken "planförslag" och "landskapsbild" på sida 18-23 i planbeskrivningen.

Nedan presenteras nya utformningsbestämmelser:

[f₁] Tak och fasad ska gestaltas enhetligt. Byggnadernas framträdande delar ska domineras av naturmaterial med mörka dämpade kulörer.

[f₂] Byggnadernas volym ska sluttas ned mot väg E10 och taken ska vara framträdande.

[f₃] Varje enskild byggnadskropp får inte vara längre än 78 meter.

[f₅] Byggnaderna ska anpassas efter nuvarande terräng.

Syftet med de nya utformningsbestämmelserna är att anpassa byggnaden till omgivningen ytterligare. Förslaget består av enkla, diskreta och storskaliga landskapsbyggnader med fasader i mörk, reliefbildande plåt som hålls i samma kulör både mot norr och syd. För att spegla det stora fjälllandskapets enkelhet och skala ges taken en lägre och mer framträdande takprofil mot E10. En viktig del av husens gestaltning som "landskapsbyggnad" är den enkelheten som består i att fasader mot norr och syd görs i liknande material och kulör som alla plåtdetaljer runt tak / takfot och bildar en sammanhängande, monokrom helhet. Planförslaget bedöms vara anpassat till att ta hänsyn till den omgivande miljön.

MKN

Dagvattenutredningen är välgjord, men Länsstyrelsen tycker dock att fokus i stort sett bara ligger på Vassijaure, vars möjlighet att behålla beslutad MKN förmodligen ej kommer påverkas. Länsstyrelsen anser att utredningen behöver förtydligas avseende vilket vattendrag som är recipient, då planområdet avvattnas via ett tillflöde till Vassijaure som ingår i Natura2000-området. Uppgifter om denna jokk och hur den påverkas av exploateringen saknas. Eftersom jokken är Natura2000-område innebär

det att dess gynnsamma bevarandestatus ej får försämrans. Gynnsam bevarandestatus definieras 16 § i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Kommentar:

Dagvattenutredning (2021, rev. 2023, Tyréns AB) beskriver hur planområdet idag avvattnas via diffusa rinnstråk och ytlig avrinning via låglänta myrområden och passager mellan berg ut till den lilla bäck som mynnar ut i Vassijaure. Dagvattnet från området kommer att passera samma sträcka, men ska först renas.

Dagvattenutredningen föreslår att dagvattenbiofilter används för att rena dagvattnet inom planområdet och därigenom säkerställa att Natura2000-området inte påverkas negativt. Nya bestämmelser i plankartan har tillkommit för att tillgodose att dagvattnet renas innan det kommer ut i naturmarken:

[n₁] Hantering av dagvatten.

[n₂] Marken ska höjdsättas så att dagvatten rinner ytligt mot område med egenskapsbestämmelse n₁.

Råd enligt 2 kap. PBL

Förhållande till ÖP

Länsstyrelsen kan av planbeskrivningen läsa att planförslaget delvis är förenligt med översiktsplanen. Länsstyrelsen kan dock inte tydligt utläsa skälen till avvikelsen.

Kommentar:

Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service bör huvudsakligen lokaliseras i Abisko. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande av skälen till avvikelsen.

Naturmiljö

Enligt planbeskrivningen har inga inventeringar genomförts med avseende på skyddade och skyddsvärda/rödlistade arter. Kommunen beskriver hantering av artskyddsfrågan i planbeskrivningen: "Om arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen påträffas under exploatering bör samråd hållas med länsstyrelsen avseende vidare hantering för att säkerställa att den lokala bevarandestatusen för arterna inte påverkas och för att reda ut om dispens från förordningen krävs."

Länsstyrelsen menar att om ingen inventering gjorts på platsen kan kommunen inte säkerställa att Artskyddsförordningen kan följas. Artskyddsfrågan behöver utredas

innan planen antas, för att inte i ett senare skede riskera att planen inte kan genomföras.

Länsstyrelsen vill upplysa om att EU-domstolen har den 4 mars 2021 meddelat dom i det uppmärksammade målet ”Skydda skogen” (C-473/19 och C 474/19). Domen innebär att artskyddsfrågor kommer att få större betydelse i framtida miljöprövningar, både avseende skogsbruk (som domen handlar om) men också för andra verksamheter såsom markexploatering (vägbyggen etc.) där åtgärder riskerar att påverka olika vilda fågelarter eller djur- och växtarter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv. För båda dessa artgrupper gäller att påverkan nu ska beaktas på berörda arter oavsett om dessa är hotade eller inte, och oavsett om deras bevarandestatus riskerar att påverkas negativt eller inte av den planerade verksamheten. Dessutom ska bedömningen nu utgå från individnivå istället för som tidigare populationsnivå.

Länsstyrelsen gör dock bedömningen att när det gäller vilda fågelarter så kan bedömningen inriktas på arter som finns utpekade i bilaga 1 i Fågeldirektivet, arter som är rödlistade samt arter som uppvisar en negativ populationsutveckling.

Länsstyrelsen anser att det under planprocessen behöver utredas om någon/några av dessa arter finns i det aktuella området. En redogörelse/bedömning kring just artskyddsfrågorna bör tas fram med en redogörelse för vilka av arterna som omfattas av EU:s naturvårdsdirektiv finns i området, vilka av dem som kan komma att påverkas av verksamheten, planerade försiktighetsåtgärder och om dispensprövning enligt Artskyddsförordningen (2007:845) aktualiseras eller ej.

Kommentar:

En fågelinventering har tagits fram i samband med granskningshandlingarna. Enligt fågelinventeringen bedöms bevarandestatusen för samtliga påträffade fågelarter inte påverkas betydande av den föreslagna exploateringen. Se resonemanget under rubrik ”naturskydd” på sida 9-11 i planbeskrivningen samt PM Inventering av häckande fåglar-Riksgränsen.

Kulturmiljö

Bestämmelser och lovplikten på plankartan som kommunen föreslagit är bra. Länsstyrelsen anser att för att dessa bestämmelser ska minimera skada på riksintresset så bör en byggnadsantikvarisk kompetens medverka i utformningen byggnaderna hos exploatören eller vid kommande bygglovsprövning. Denne är viktig då den kompetensen bör kunna påverka och uppmärksamma vikten av en god utformning tidigt i processen.

Kommentar:

Kommunen noterar synpunkten. Enligt upplysningen i plankartan ska en byggnadsantikvarisk kompetens medverka i utformningen vid bygglovsskedet. Enligt MKB:en har kulturmiljöns värden på den aktuella platsen bedömts som låga till måttliga då de inte är präglade för det utpekande av riksintresset. De största värdena bedöms ur ett riksintresseperspektiv ligga på de omgivande landskapet och genom en varsam utformning kan påverkan på landskapet minimeras.

PM kulturmiljö har reviderats efter nytt planförslag.

Gestaltning av bebyggelse och mark

Kommunen skriver att inom planområdet varierar marknivåerna och att det inom den centrala delen är marken utfylld. Kommunen har med bestämmelser reglerat byggnadernas utformning och slänters inklädnader. Länsstyrelsen föreslår att

kommunen med plushöjder reglera marken inom området. Det ger en tydligare bild av hur bebyggelsen, vägar och parkeringar avses att anpassas till landskapet. Länsstyrelsen menar att det är också viktigt för att minimera påverkan på landskapsbilden och dess höga kulturhistoriska värde. Det underlättar också i sin tur vid den kommande bygglovsprövningen.

Kommentar:

Bebyggelseförslaget har reviderats. Förslaget presenteras i sin helhet med nya illustrationer och resonemang under rubriken ”planförslag” och ”landskapsbild” på sida 18-23 i planbeskrivningen.

En högsta nockhöjd om 10,5 meter tillämpas tillsammans med utformningsbestämmelse om att byggnaden ska anpassas efter nuvarande landskap, med slutning mot väster. Detta bedöms vara tillräckligt under bygglovsprövningen.

Plankartan kompletteras också med en bestämmelse om högsta marknivå på 507 meter över angivet nollplan.

Vatten

Övrigt vatten, som inte uppfyller kriterierna för att utgöra vattenförekomster, omfattas inte av beslutade miljö kvalitetsnormer, men omfattas allmänt av Ramvattendirektivets mål om god ekologisk och kemisk status. Påverkan på sådana vatten får dock inte riskera att försämra eller motverka nödvändiga förbättringar i statusen för anslutande vattenförekomster. Det ska också betonas att övriga vatten ingår fullt ut i myndigheternas miljömåls- och åtgärdsarbete och omfattas av samma grundläggande skydd enligt de allmänna hänsynsreglerna och hushållningsbestämmelserna i 2–4 kapitlet miljöbalken.

Detta innebär att även lokal påverkan på areellt sett mindre vattenområden och tillhörande ekosystem måste beaktas. Till exempel att om ett vatten ska flyttas eller tas bort, trots att vattnet inte är en utpekad vattenförekomst, ska ansökan om tillstånd för vattenverksamhet beviljas innan borttagning kan göras i enlighet med Förordning (1998:1388) om vattenverksamheter 19§.

Länsstyrelsen anser att även påverkan på övrigt vatten som inte avgränsats som vattenförekomster ska redovisas, det vill säga den berörda recipienten. Kommunen bör komplettera handlingen så att den även redovisar hur Natura2000-området och övrigt vatten påverkas av exploateringen. Länsstyrelsen vill också påpeka att det i HVMFS 2019:25 finns bedömningsgrunder för toxiska kvävefraktioner samt fosfor. Dessa redovisades ej heller i dagvattenutredningen med avseende på påverkan för Vassijaure eller närmsta recipient.

Kommentar:

Dagvattenutredning (2021, rev. 2023, Tyréns AB) har reviderats med beräkningar som visar på befintliga värden för föroreningar, bland andra toxiska kvävefraktioner och fosfor, samt de värden som kan bli efter en exploatering av området. Reningen av planområdet föreslås lösas med dagvattenbiofilter vilket innebär att mängden av alla ämnen utom fosfor och kväve minskar jämfört med befintlig situation. För fosfor innebär planerad exploatering en mindre ökning som bedöms ligga inom osäkerheten i utförda beräkningar och för kväve en ökning om 5,44 kg/år. Detta motsvarar en halt om 0,84 µg/l för ammoniakkväve vilket bara är 0,02 µg/l högre än för befintlig situation samt lägre än gränsvärdet om 1,0 µg/l varför föreslagen reningsåtgärd bedöms vara tillräcklig.

Vidare framgår det i Dagvattenutredningen (2021, rev. 2023, Tyréns AB) att planområdet i dagsläget avvattnas norrut till ett mindre vattendrag som är registrerad som övrigt vatten men inte har några statusklassningar eller fastställda mål för miljö kvalitetsnormer. Det ingår dock i Torneälvens huvudavrinningsområde och utgör därmed Natura 2000 område enligt art- och habitatdirektivet vilket innebär att den biologiska mångfalden ska bibehållas.

MKB

Länsstyrelsen ställer sig frågande till hur kommunen så lätt, frångår den lokaliseringssprövning och ställningstagande som översiktsplanen utgör. Det nämns i MKB att andra platser vore bättre, platserna i närheten (Riksgränsen skidanläggning, Katterjåkk, Abisko) och ur fler aspekter såsom tillgänglighet, attraktivitet och handelns förutsättningar. Lokaliseringssprövning borde i denna MKB tydligare redovisat varför denna plats är bättre lämpad för denna verksamhet än de som redovisas i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen anser också att det exploateringsstäl som planen medger är mycket stor, drygt 4000 m². Storleken är en aspekt som påverkar karaktären för platsen. Vi håller med om slutsatsen i MKB, att påverkan på landskapsbilden minimeras men inte att risken för skada på riksintresse för kulturmiljö undviks. Vi anser dock inte att skadan är betydande.

Kommentar:

Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service huvudsakligen bör lokaliseras i Abisko. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. MKB kompletteras med ett förtydligande av motiven till lokaliseringen i förhållande till översiktsplanen.

2. Lantmäteriet, 2021-12-13

Lantmäteriet har gått igenom samrådshandlingarna och har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: -

3. Försvarsmakten, 2021-11-24

Den här typen av ärenden behöver ni inte remittera oss. Försvarsmakten vill ha in ärenden som berör våra riksintressen och dess påverkansområden samt bland annat höga objekt i hela landet. Mer information om vilka remisser vi önskar finns i vår riksintressekatalog på vår hemsida: forsvarsmakten.se/riksintressen

Fastigheten berörs enbart av MSA-område. Inom sådana områden önskar Försvarsmakten få remisser i ärenden som gäller höga objekt. Med höga objekt avses objekt högre än 20 meter utanför och 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Då ärendet inte är ett högt objekt är detta inte ett ärende Försvarsmakten vill ha in på remiss.

Hör gärna av er om ni har frågor.

Finns det någon speciell anledning till att ni remitterat oss i detta ärende får ni gärna höra av er men annars kommer vi inte att handlägga det.

Kommentar:

Försvarsmaktens synpunkter är noterade.

4. Trafikverket, 2021-12-17

Det planerade handelsområdets närhet till E10 och Björnfjell Tullstation innebär att det finns frågor som måste utredas och hittas lösningar på för att säkra lämpligheten i etableringen. Trafikverket ansvarar för europavägens funktion, Svenska Tullverket med norsk tullpersonal ansvarar för kontrollverksamheten och dess funktioner.

E10 är klassad som riksintresse för kommunikation och ingår i det transeuropeiska TEN-T nätverket. Vägen utgör en viktig länk för den regionala utvecklingen i Barentsregionen (Norge – Sverige – Finland – Ryssland) och kopplar samman inland och kust. Det finns sålunda stora anspråk på att hålla vägen robust, tillförlitlig och tillgänglig. Vid fjällpassagera stängs trafiken helt eller hänvisas till kolonnkörning ett flertal gånger per år. Laviner har inträffat vid flera tillfällen den senaste 10-årsperioden, vilket inneburit avbrott som medfört stora konsekvenser för basnäringarna. Den osäkerhet som dessa förhållanden medför kan snarast ses om ett normaltillstånd. Tillsammans med en hög andel tung trafik ställer detta höga krav på vinterväghållningen då snabbt skiftande väderförhållanden kan innebära hastigt förändrade förutsättningar för transporter. Redan idag är förutsättningarna för att upprätthålla vägens funktion kopplat till drift och underhåll mycket kritisk, det finns inte marginaler för att ytterligare tära på dessa förutsättningar. Nya etableringar måste ta detta i beaktande och om möjligt bidra till förbättrade förutsättningar.

Snöröjningen i området sker idag med snöslunga då det saknas områden för snöupplag samt att bortforsling av snö innebär en merkostnad. Snöröjning med slunga innebär ett behov av 20 meter fritt område vid vägen. Det är viktigt att tillkommande bebyggelse och parkering lokaliseras med hänsyn till detta.

Den befintliga infarten till föreslaget handelsområde är lokaliserad invid en parkeringsficka för kontrollverksamheten där det redan idag är ont om utrymme. Vid vägvästängningar vintertid på grund av dåligt väder kan ett stort antal lastbilar samlas vid tullen med risk för att köbildning uppstår. Med ökad trafik riskerar problemet förvärras. Det råder redan idag även brister avseende att det är osäkert för tullpersonalen att korsa vägen, och med ökad trafik med målpunkt i området ökar exponeringen. Planerna för handel i området måste beakta att eventuella utvecklingsplaner avseende gränskontrollen inte omöjliggörs. Brister och behov av

åtgärder i tullområdet har identifierats inom ramen för "Åtgärdsvalsstudie E10 Torneträskområdet" och den fördjupning som gjordes och redovisades i "PM Fördjupning Björnefjell Tullstation". Vi förutsätter att samråd genomförs även med ansvariga för tullverksamheten/gränskontrollerna.

En handel i riksgränsen blir en målpunkt även för oskyddade trafikanter från hotell och stugby i Riksgränsen då det är gångavstånd mellan platserna. Trafikutredningen behöver kompletteras med utförligare beskrivningar av denna trafik, hur omfattande den bedöms bli och hur man avser hantera den så inga trafiksäkerhetsproblem uppstår.

Kommentar: *Planförslaget har avsatt yta för snöupplag. Detta inryms vid parkeringsplatserna i öster. I den nya illustrationen av byggnaderna har merparten av parkeringarna placerats i ett parkeringsdäck under butiksytorna vilket skapat mer friyta mellan planens byggnader och tullverksamheten där sommarparkeringsplatser kan användas för slungad snö vintertid – friytan är mer än 20 meter.*

Den befintliga infarten till aktuellt område är lokaliserad invid en parkeringsficka för kontrollverksamhet som redan idag är ont om utrymme och risk för köbildning. En trafikutredning har tagits fram som belyser att den närliggande tullstationens intensiva problem med köbildning kan lösas inom deras fastighet och innebär ingen påverkan på planområdet – åtgärder presenterad i framtagna ÅVS. Köbildning vintertid vid kolonnkörning/tillfälliga stopp i trafiken på E10 inträffar tider på året då andelen gränshandelstrafik är liten. Tullverket får ta del av granskningshandlingarna.

Trafikutredningen har redovisat färdmedelsfördelning för de resor som förväntas alstras av verksamheten. Merparten är biltrafik. De gångresor som eventuellt genereras består av promenad till/från parkeringar inom området och fram till minnesmärke vid gränsen och möjligtvis ett fåtal resor från/till hotell/stugbyn på de befintliga vandringslederna mellan områdena då inresta till området främst är där för vandring – inte promenad efter asfalsväg.

I rapporten "Funktionsbeskrivningar för trafikslagets anläggningar Riksintresse kommunikationer TRV 2020/131663 utgiven 2022-09-26 fastslås den utveckling som kan innebära skador eller synergier på riksintressen för kommunikationer.

Skador uppstår av:

- Exploatering som leder till regelbunden och återkommande överbelastning av länkar som ger tydligt mätbara effekter på framkomligheten.

- Etablering av en trafikalstrande målpunkt som enskilt leder till en betydande försämring av vägens framkomlighet – det gäller framförallt i områden med befintliga kapacitetsproblem.

- Försämring av tillgänglighet/framkomlighet för gods och persontransporter genom tillkomst av fler korsningspunkter eller på- och avfarter.

Trafikutredningen redovisar god kapacitet och framkomlighet även med föreslagen exploatering, och inga nya korsningspunkter anläggs.

De väderberoende aspekterna med kolonnkörning och stängning av väg till följd av laviner inträffar under den tid på året då trafikmängden motsvarar ungefär 40% av

ÅDT-värdet. Om trafiken helt skulle följa det teoretiska medeldygnsfloppet skulle ett trafiktillskott på i snitt 13 fordon/timme tillkomma de timmar under dygnet "med trafik" under kolonn/lavinsäsongen (kväll-natt 10 h/dygn inget tillskott – oftast då kolonnkörning genomförs) och det är rimligt att anta att en del av dessa fordon skulle välja besöksdag utifrån väderprognoserna. Andelen tillkommande tung trafik (leveranser till handelsområdet) som inte kan avstå resor är några stycken per dag men där merparten kommer från Sverigehållet och vänder innan gränsen – kolonnkörning är vanligare på Norgesidan än Sverigesidan. Lavinavstängningarna sker även på Sverigesidan. Andelen tillkommande trafik som innebär köer i kolonnkörningen torde därför vara mycket marginell – det borde endast vara nyttotrafiken som ger sig ut i dåligt väder i området.

5. Statens vegvesen, 2021-12-22

Våre veginteresser blir ikke berørt og vi har derfor ingen merknader til planforslaget slik det foreligger.

Kommentar: -

6. Tullverket, 2021-12-14

Tullverket bedriver verksamhet på fastigheten Riksgränsen 1:7 och ser det som direkt olämpligt att bebygga fastigheten Riksgränsen 1:8 ur såväl kontroll- som kontinuitetsperspektiv. Den planerade byggnationen (affärsområde med 185 P-platser) skulle för övrigt hamna mitt på en tullgräns vilket utgör en försvårande omständighet för att bedriva handel på fastigheten. Tullverket behöver med anledning av detta få fortlöpande information i ärendet och lämnar också gärna synpunkter vartefter ärendet fortskrider.

Kommentar: *Dialog med Tullverket har skett under samrådstiden. Tullverket kommer att hållas informerade under processen och har bland annat möjlighet att bidra med ytterligare synpunkter under granskningsperioden.*

7. Statens fastighetsverk (SFV), 2021-12-22

I anslutning till planområdet förvaltar SFV fastigheten Riksgränsen 1:7 samt Jukkasjärvi Kronoöverloppsmark 1:1. På fastigheten Riksgränsen 1:7 förvaltar SFV tullstation som hyrs ut till Tullverket, Björnfjells tullstation.

Sammanfattning

SFV framför och ställer sig bakom hyresgästen Tullverkets synpunkter på detaljplaneförslaget:

"Tullverket ser det som direkt olämpligt att bebygga fastigheten Riksgränsen 1:8 ur såväl kontroll- som kontinuitetsperspektiv. Den planerade byggnationen (affärsområde med 185 P-platser) skulle hamna mitt på en tullgräns vilket utgör en försvårande omständighet för att bedriva handel på fastigheten."

SFV ställer sig bakom ovanstående synpunkter och ser fram emot fortsatt dialog med kommunen i detaljplaneärendet.

Kommentar: *Dialog med Tullverket har skett under samrådstiden. Tullverket och Statens fastighetsverk (SFV) kommer att hållas informerade under processen och har bland annat möjlighet att bidra med ytterligare synpunkter under granskningsperioden.*

8. Bergsstaten, 2021-11-26

Inom området finns inga nu gällande rättigheter enligt minerallagen (1991:45). Bergsstaten har inget att erinra.

Kommentar: -

9. Polisen, 2021-11-23

Polismyndigheten har inget att erinra i ärendet.

Kommentar: -

10. LFV, 2021-11-25

Detaljplan för fastigheten Riksgränsen 1:8 med diarienummer 2020-01189 innehåller inte byggnation högre än 20 meter över omgivande mark. Det är endast detaljplaner som innehåller byggnation högre än 20 meter över omgivande mark som skall remitteras till LFV. LFV har generellt inget att erinra mot byggnation som är lägre än 20 meter över omgivande mark. Enda undantaget från denna enkla regel är om LFV är arrendator eller fastighetsägare av fastigheten eller omgivande fastighet och så är inte fallet i detta ärende.

LFV avskriver ärendet, svar utgår ej.

Kommentar: -

Yttranden från kommunala organisationer

11. Räddningstjänsten, 2021-11-24

Inga synpunkter från RTJ på föreslagen detaljplan.

Kommentar: -

12. Miljö- och byggnadsförvaltningen, 2021-11-25

Bygglövskontoret lämnar följande synpunkter:

- Utförande - Det är önskvärd att planbeskrivningen hänvisar till en naturvärdesinventering.

Kommentar: *Under arbetet med planen har en översiktlig bedömning av naturmiljön i området genomförts. Utifrån denna bedömning har planområdet avgränsats för att undvika påverkan på naturmiljön och en naturvärdesinventering bedöms därmed inte aktuell. Planbeskrivningen kompletteras dock genom att bedömningen av naturmiljön utökas med mer detaljerade beskrivningar samt att en fågelinventering genomförts.*

13. Tekniska Verken i Kiruna AB (TVAB), 2021-12-16

PLANBESKRIVNING

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Kommunikationer

Gång- och skotertrafik

Det finns en stor risk att gång- och cykeltrafikanter kommer att röra sig efter vägrenen då det är gångavstånd mellan centrala Riksgränsen och detaljplaneområdet som ska bli ett handelsområde med tillhörande restauranger och caféer. Med tanke på att hastighetsgränsen är 80 km/h bör man utreda om en separat gång- och cykelbana skall anläggas alternativt om den breda vägrenen kan omformas till en gång- och cykelbana eller likande för att öka säkerheten.

Kommentar: Den platsspecifika skattningen av trafiktillskottet till följd av planen innebär i stort sett bara bilresor. Några gång- och cykelresor genereras, till exempel mellan hotell – handelsyta 1 och handelsyta 2, promenad fram till monument vid riksgräns och dylikt. Ytterst få av resorna bedöms vara mellan riksgränsens hotell/tågstation och området, då framförallt av vandrare/cyklister som väljer leder i naturen framför en resa längs E10. Vår bedömning är att planens markanvändning inte föranleder byggande av gång- och cykelväg längs E10.

Teknisk försörjning

Avfall

Ändra första stycket under avsnittet "Avfall":

"Insamling av mat- och restavfall sköts av Kiruna kommuns renhållare, Tekniska Verken, genom tvåkärllsystem. Kommunalt insamlingssystem för förpackningar från hushåll ska införas senast 1 januari 2026 enligt regeringens utredningsförslag (2021-11-05), beslut förväntas komma i juni 2022. Det är i dagsläget oklart hur denna insamling kommer utformas, men ett eller flera kärll avsedda för denna insamling vid fastigheten är trolig, alternativt kvartersnära insamlingslösning. Kommunen ansvarar inte för förpackningar från verksamheter om inte verksamheten är samlokaliserad med flerfamiljshus. Övriga verksamheter föreslås i utredningsförslaget att få lämna sitt förpackningsavfall på mottagningsplats. Returpapper blir ett kommunalt ansvar från och med 2022. Insamling av returpapper kommer att ske vid återvinningsstationer och återvinningscentral.

Vid ny- och ombyggnation av avfallsutrymmen ska Avfall Sveriges "Handbok för avfallsutrymmen" (2018) följas. Handboken reglerar lagkrav samt rekommendationer för transport, förvaring och dimensionering av avfallsutrymmen. Detta gäller eventuella kvartersnära insamlingslösningar för villor eller avfallsutrymmen för företag eller flerfamiljshus."

Särskilt om transportvägar

Byggnader och andra anläggningar ska så långt det är praktiskt möjligt vara placerade på ett sådant sätt att förhållande till omgivande mark att transporter och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.

Hämtningsfordon ska inte framföras på gång- och cykelbana. Transportvägar ska ha den bärighetsklass som krävs med avseende på hämtningsfordonens tyngd, men minst bärighetsklass 2. Väghållaren ska tillse att det är korrekt skyltning och god framkomlighet.

Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningar framkommer. Om parkering tillåts ska vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, men vara minst 3,5 meter. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden. Transportvägar (inkl. garage, portiker eller andra platser där hämtningsfordon ska framföras) ska ha en fri höjd på 4,7 meter. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden. Återvändsgator ska ha vändmöjlighet för hämtningsfordon, t.ex. i form av vändplats eller trevägskorsning. Vändmöjlighetens mått ska anpassas efter vilken typ av hämtningsfordon som ska användas.

Kommentar: *Planbeskrivningen har uppdaterats med skrivelse om avfall enligt synpunkten ovan.*

Vägarna minst 6,5 meter breda, övrigt också tillgodosett i ny planskiss, tex rundkörning för leveranser.

14. Narvik kommune, 2021-12-21

Narvik kommune sendte innspill til «ansökan om planbesked, Riksgränsen 1:8, handel mm» datert 31.08.2020. Kiruna kommune vurderer at innspillet er tilfredsstillende ivarett i planforslaget.

Narvik kommune forutsetter at de utredninger og vurderinger som er gjort i planforslaget ikke medfører at det blir negative konsekvenser for trafikkavvikling til/fra Norge og Narvik kommune eller for Narvik kommunes tilgrensende arealer. Narvik kommune forutsetter at det har vært dialog med Statens vegvesen, tollmyndighet og andre statlige myndigheter i Norge rundt forholdene som ble kommentert i innspill herfra.

Narvik kommune mener fortsatt at nye handelsområder i størst mulig grad bør lokaliseres i nærmere tilknytning til eksisterende handels- og næringsbebyggelse med tilhørende infrastruktur i området Riksgränsen/Katterjåkk, dette i tråd med FN's bærekraftsmål.

Statsforvalteren i Nordland og Statens vegvesen orienteres ved kopi av denne uttalelsen.

Kommentar: *Trafikpåverkan från aktuellt planförslag har utretts och ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra negativa konsekvenser i form av framkomlighetsproblem på väg E10.*

Planförslaget har samrått med Statens vegvesen och norska tullmyndigheten. Yttrande har inkommit från Statens vegvesen som menar att deras vägintressen inte berörs varför de inte har några synpunkter på aktuellt planförslag.

Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service huvudsakligen bör lokaliseras i Abisko. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den

parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. MKB kompletteras med ett förtydligande av motiven till lokaliseringen i förhållande till översiktsplanen.

Yttranden från privatpersoner, företag och övriga

15. Gabna sameby, 2021-11-19

Detta ärende berör Talma samebys marker och ärendet tillhör dom.

Kommentar: *Talma sameby har fått handlingarna på remiss men inte återkommit med något yttrande.*

16. Postnord, 2021-12-07

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattningar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller förändring av befintlig detaljplan.

En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar: *Informationen noteras.*

17. Skanova, 2021-11-29

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.

Kommentar: -

18. Naturskyddsföreningen, 2021-12-10

Kretsen i Kiruna av Svenska Naturskyddsföreningen har tagit del av förslaget och har synpunkter på det enligt nedan.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen (SNF) har svårt att förstå de uppenbara avvikelserna från intentionerna i kommunens Översiktsplan och Fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet. Vår mycket bestämda uppfattning är att det inte skall upprättas ett handelsområde i det utpekade området. Det främjar på inget sätt turism sommar- eller vintertid och kommer att förfula fjällandskapet.

Av redovisningen i MKB framgår att handelsetableringen som föreslås i planförslaget inte har genomgått någon lokaliseringsprövning. Exploatören har utgått från markägaraspekter och därmed från mark som exploatören själv äger, vilket begränsar möjliga lokaliseringar. Eventuella markförhandlingar i Riksgränsen med omnejd som exploatören genomfört innan det att arbetet med detaljplanen påbörjades har inte ansetts nödvändigt att studera. Någon alternativ lokalisering än den aktuella har därför aldrig varit aktuell att utreda. Det bestämda intryck SNF får är att detta detaljplaneförslag endast har tillkommit på exploatörens förslag.

Om ytterligare handel behöver upprättas i Riksgränsen bör den förläggas i anslutning till redan befintlig handel.

Översiktsplan och Fördjupad Översiktsplan för Torneträskområdet

I planförslaget anges att "Planförslaget är bara delvis förenlig med kommunens översiktliga planering. I planbeskedet togs beslut att översiktsplanen för Kiruna kommun 2018 samt fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet 2014 kan frångås och att detaljplanen därför behöver handläggas med utökat förfarande."

Vi menar att detaljplaneförslaget inte kan karaktäriseras som "...bara delvis förenlig...". I stället anser vi att inget som har avsetts med de gällande planerna tillgodoses och att förslaget därmed inte alls är förenligt med de gällande planerna.

Ur gällande Översiktsplan citerar vi;

- "Abisko är bygdens huvudsakliga serviceort, vilket innebär att handel och service lokaliseras här
- Nya exploateringar bör ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och med stor hänsyn till omgivningens höga kultur- och naturvärden samt till rennäringens behov.
- "Nyetablering av service och handel ska i första hand koncentreras till Abisko. Abisko Östra, bygdens huvudort. Abisko område B2 utvecklingsområde 5 Handel och småindustri.

I den gällande *Fördjupade Översiktsplanen för Torneträskområdet* står angående Övergripande mål för Riksgränsen;

- "Området prioriteras för skid- och vildmarksturism, där möjligheter ges till stark utveckling av turism och rörligt friluftsliv. Fortsatta möjligheter ges även för rennäringens bedrivande och en viss utveckling av lokal service bör ske.
- En alltför kraftig exploatering på området skulle kunna påverka landskapsbilden på ett sådant sätt att naturkänslan riskerar att försvinna.
- Ett alltför kommersialiserat område skulle kunna få konsekvenser för områdets kulturvärde i sin helhet. Detta avvägs när ny detaljplan upprättas. Då sker en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen".

Efter att ha studerat dessa planer är det närmast obegripligt hur detta förslag överhuvudtaget har kunnat upprättas. Det måste också ifrågasättas vilken betydelse översikts- och fördjupad översiktsplanering kan ha, när beslutad planering så enkelt bara lämnas.

Handel, menar vi, kan inte vara avsikten med den tydliga prioriteringen - "skid- och vildmarksturism".

Det enda som föreslås avseende handel i det aktuella området är "...en viss utveckling av lokal service bör ske." Det kan väl knappast en stor handelsplats vid riksgränsen

betecknas som. Naturkänslan bedömer vi inte ökar eller ens kan anses bestå med en förväntad ökad biltrafik till och från ett område med handelsbyggnader och parkeringsplatser på kalfjället.

Hur har avvägningen skett mellan allmänna och enskilda intressen?

Kommentar:

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ska ge vägledning för efterföljande beslut. Möjlighet finns att göra avsteg från översiktsplanen, vilket gjorts i detta fall i enlighet med beslutet i planbeskedet. Till följd av detta handläggs planen med utökat planförfarande. Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service huvudsakligen bör lokaliseras i Abisko. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. Under rubrik "översiktliga planer och program" på sida 12 har planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande av skälen till avvikelserna.

Avsett nyttjande av området

Den totalt medgivna byggnadsarean uppges till 4 500 m² (BYA). Enskild byggnad får ej vara större än 2 600 m² med en högsta nockhöjd om 10 m. Planen medger 34% exploatering av området. Vad avser parkeringsbehov beräknat med kommunens p-tal så kommer behovet att vara 135 p-platser inom planområdet. I jämförelse med andra gränshandelsdestinationer uppskattas parkeringsbehovet inom planområdet (inkluderat högsäsong) till 125- 185 p-platser. I Planen redovisas alltså det maximala förslaget om 185 p-platser.

Det är svårt att förstå hur en byggnation och därav följande verksamhet på sätt som anges i planen kan resultera i bedömningen att; *"ett genomförande av planen bedöms inte innebära negativ risk för ytterligare negativ inverkan på landskapsbilden."*

Enligt SNF uppfattning är det uppenbart att det blir en ytterligare negativ inverkan på fjälllandskapet.

Miljökonsekvenser

Det är positivt att kommunen till slut ändå har låtit upprätta en miljökonsekvensbeskrivning även om den till sin omfattning i huvudsak endast omfattar Riksintresse kulturmiljö.

Någon naturvärdesinventering har inte genomförts varför en säker naturmiljöbedömning inte kan göras. Det konstateras att förekomsten av visst till påtagligt naturvärde av ordinär fjällkaraktär inom fastigheten inte kan uteslutas. Det är

framför allt tjärnen, belägen i fastighetens östra del, som bidrar med värden i landskapet och kan utgöra livsmiljö och födosöksområde för många arter. Därför menar SNF att lite mer ansträngningar hade kunnat förväntats i naturmiljöbedömningen. Den sammanfattande miljöbedömningen i vald miljöaspekt "Kulturvärde med lågt kulturvärde", redovisas för ingreppet avseende omfattning som "Måttlig negativ konsekvens" och vad gäller grad av konsekvens "Liten eller mycket liten negativ konsekvens". SNF uppfattning är att detta är direkt felaktigt.

I granskningen och bedömningen av Miljömål är SNF uppfattning att miljöpåverkan är grovt underskattad;

Miljömål 1 (Begränsad klimatpåverkan); det är väl klart att med ytterligare trafik inte måluppfyllelse underlättas utan tvärtom kommer i stället påverkan att öka i området.

Miljömål 2 (Frisk luft); försämrade luftkvalitet efter ökade utsläpp torde bli resultatet.

Miljömål 14 (Storslagen fjällmiljö); slutsatsen att planens genomförande endast skulle få marginell betydelse delas inte, utan SNF anser att påverkan på miljön blir betydande.

I allas vår strävan att minska utsläppen av koldioxid måste det också anses som mycket tveksamt eller direkt felaktigt att inrätta ytterligare en handelsplats vid Riksgränsen och därigenom stimulera våra grannar norrmännen till att köra tur och retur för att handla "billigt" på den svenska sidan gränsen.

Ett förhållande som knappast analyseras överhuvudtaget är en bedömt kraftigt utökad skoterkörning i Riksgränsoområdet. Det är väl känt att många skoterägare på den norska sidan gärna tar bilekipaget med skotern på släpet för utflykt i Sverige. Skoterkörandet är ju mycket mer begränsat och reglerat i Norge än hos oss. Den stora parkeringen strax innanför riksgränsen kommer med stor säkerhet att inbjuda till fler skoterekipage från Norge. Den utvecklingen menar SNF inte är önskvärd.

Kommentar: *Ny utformning av parkering med parkeringsgarage och enkelparkeringsplatser spridda längs fastighetsmarken ger intryck av att parkeringen endast är till för handel och inte som idag en stor odefinierad yta där det är fritt att parkera större ekipage, så parkering av skotersläp kommer med exploateringen minimeras på ytan jämfört med idag.*

Om det i framtiden skulle visa sig att det ändå parkerar skoterekipage i för stor omfattning kan förbud om släp på parkeringen införas.

Miljöbedömningen har reviderats där planförslaget bedöms leda till en liten negativ konsekvens vad gäller miljöaspekten för kulturmiljövärde.

Alternativ lokalisering

Någon alternativ utformning och omfattning har inte utretts. Däremot påtalas tydligt i MKB:n att en alternativ lokalisering för den aktuella exploateringen skulle enligt Översiktsplanen vara lämpligt att förlägga i Abisko i stället för på den föreslagna platsen.

Det sägs också att en mer central lokalisering i Riksgränsen, i direkt anslutning till befintlig handel och annan verksamhet skulle också innebära fördelar jämfört med planområdet (SNF understrykningar). Dels skulle detta underlätta tillgängligheten till området, främst för oskyddade trafikanter och skotertrafik, dels skulle inverkan på

miljön lokalt samt E10 minimeras och eventuella intressekonflikter med tullstationen begränsas. Det finns detaljplanlagd mark för bland annat handel och hotell inom stora delar av Riksgränsen varför det skulle kunna vara möjligt att utifrån befintliga förutsättningar, och beroende på etableringens storlek och behov, kunna anlägga nya verksamheter inom denna bransch här. De exakta förutsättningarna har inte studerats ytterligare.

SNF slutsats är att i MKB:n finns alla skäl varför föreslagen lokalisering inte skall genomföras, och att det här är ett enskilt intresse som får företräde på bekostnad av det allmännas.

PM Kulturmiljö

Den uppdaterade situationsskissen från PM Kulturmiljö avses enligt sammanfattningen resultera i att genom ”... en varsam utformning kan påverkan på landskapsbilden minimeras och risk för skada på riksintresset kulturmiljö undvikas. Utformning bör ske genom att byggnadshöjden på tillkommande bebyggelse inte nämnvärt överstiger närliggande byggnader.”

SNF menar att skissen på ett tydligt sätt visar oformligt stora byggnader i förhållande till dagens befintliga tullstation och skissen bara befäster uppfattningen att denna marknadsplats alls ej skall förläggas här på kalfjället.

SNF anser att planförslaget inte skall fastställas och att fortsatt process bör avslutas nu.

Kommentar:

Bebyggelseförslaget har reviderats. Förslaget presenteras i sin helhet med nya illustrationer och resonemang under rubriken ”planförslag” och ”landskapsbild” på sida 18-23 i planbeskrivningen.

Nedan presenteras nya utformningsbestämmelser:

[f₁] Tak och fasad ska gestaltas enhetligt. Byggnadernas framträdande delar ska domineras av naturmaterial med mörka dämpade kulörer.

[f₂] Byggnadernas volym ska sluttas ned mot väg E10 och taken ska vara framträdande.

[f₃] Varje enskild byggnadskropp får inte vara längre än 78 meter.

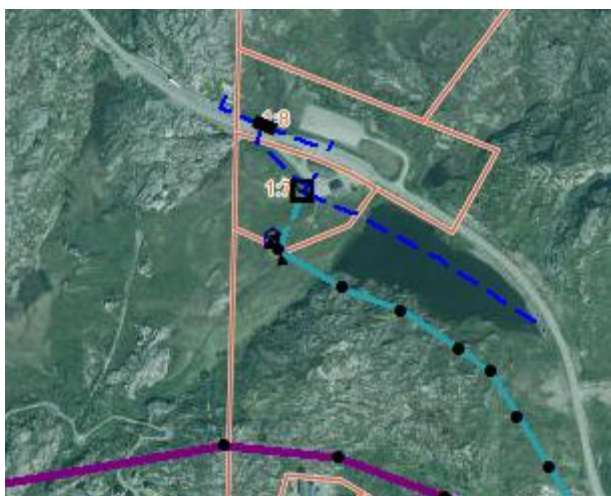
[f₅] Byggnaderna ska anpassas efter nuvarande terräng.

Syftet med de nya utformningsbestämmelserna är att anpassa byggnaden till omgivningen ytterligare. Förslaget visar enkla, diskreta och storskaliga landskapsbyggnader med fasader i mörk, reliefbildande plåt som hålls i samma kulör både mot norr och syd. För att spegla det stora fjälllandskapets enkelhet och skala ges taket en lägre och mer framträdande takprofil mot E10. En viktig del av husets gestaltning som "landskapsbyggnad" är den enkelheten som består i att fasader mot norr och syd görs i liknande material och kulör som alla plåtdetaljer runt tak / takfot och bildar en sammanhängande, monokrom helhet. Planförslaget bedöms vara anpassat till att ta hänsyn till den omgivande miljön.

19. Vattenfall Eldistribution AB, 2021-12-17

Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell detaljplan bestående av 145 kV luftledning, lila heldragen linje i karta nedan, 24 kV luftledning, ljusblå heldragen linje, 24 kV markkabel, ljusblå streckad linje, 24 kV

nätstation, svart kvadrat, 0,4 kV markkabel, blå streckad linje, och 0,4 kV kabelskåp, svart rektangel. Elnätanläggningarnas läge i kartan är ungefärligt.

Vattenfall Eldistribution noterar följande information avseende El och värme i framtagen planbeskrivningen sidan 22: ”Inom Riksgränsen 1:8 finns 400 KV elledning (Vattenfall Eldistribution AB) som löper längs med E10 och med möjlig anslutning till aktuellt planområde. Någon fjärrvärme är inte utbyggt i Riksgränsen. Anslutning till elnätet och anslutningsavgift anges av huvudman.”

Det är felaktigt avseende spänningsnivå i text ovan. Det är en 145 kV luftledning som planförfattaren troligtvis menar. Någon anslutning från denna 145 kV luftledning till aktuellt planområde kan inte bli aktuellt. Däremot finns 24 kV luftledning/markkabel som är ansluten till en nätstation strax söder om aktuellt planområde och väg E10.

Vattenfall Eldistribution önskar ett E-område storlek 10x10 meter inom nytt planområde för en nätstation för anslutning av ny bebyggelse mm. Någon byggnad får inte placeras på ett närmare avstånd än 5 meter från nätstationen och inte heller på ett närmare avstånd än 2 meter från E-områdesgränsen.

Vattenfall Eldistributions lokalnät i området, 24 kV, är enligt uppgift mycket begränsat avseende uttag av större effektbehov i dagsläget. Detta medför att förstärkningsåtgärder måste genomföras på 24 kV-nätet under de närmaste åren för att tillgodose detta.

Kommentar: Information i planbeskrivningen avseende El och värme, sida 28 har uppdaterats enligt synpunkt ovan. Ett användningsområde om 10x10 meter för tekniska anläggningar [E] har lagts till i plankartan.

20. Privatperson 1 2021-11-24

Vi har tagit del av ovanstående detaljplan för exploatering av området kring Riksgränsen. Av flera anledningar ställer vi oss negativa till den skisserade planen:

1 Under tiden för byggnation kommer betydande störmoment att förekomma för de, som utnyttjar Riksgränsen med omgivningar för rekreation. Det gäller i synnerhet de, som har lägenhet i Marie Pigg, Snöpiggen och Solpiggen. Tunga transporter, anläggningsmaskiner och buller kommer alla att störa.

2 Vi ställer oss mycket frågande till behovet av denna anläggning, som skall vara en handelsplats, som "är planerad att inrymma livsmedelshandel, övrig handel (detaljhandel), restaurang samt eventuellt personalbostäder och hotell". I området finns redan ett stort hotell, som är minimalt utnyttjat, och har flera konkurser bakom sig. Det finns också en nybyggd lyxanläggning, som inte heller den är fullbelagd.

I närområdet (Katterjåkk och Riksgränsen) finns redan två livsmedelsaffärer. Etablerandet av den senaste medförde en utarmning av underlaget för den första butiken. Tillkomst av en tredje förefaller inte kunna medföra någon utökning av antalet kunder, snarare en omfördelning och utglesning av dem. Någon konsekvensutredning av förutsättningarna för att bedriva ytterligare livsmedelsförsäljning finns inte redovisad i handlingarna.

3 Det förefaller inte troligt, att detta område är planerat för individer från den svenska sidan, möjligen med undantag av de, som under en kort säsong vistas i området, utan snarare är ett oblygt försök att attrahera kunder från den norska sidan. Riskerna med en sådan anläggning har vi sett under den pågående pandemin, bl.a. i Strömstad och i Värmland. Att inrikta sig på utländsk köpkraft är ett högriskprojekt. Att skapa fler tomma spökprojekt (det ursprungliga hotellet i Riksgränsen är ett annat sådant) ter sig inte attraktivt.

4 Miljökonsekvenserna respektive konsekvenserna för renskötseln i området är ofullständigt belysta. Endast byggnationens påverkan belyses, inte en ev ökad trafik och dito mängd individer i området inräknas bland de negativa konsekvenserna.

Bland miljökonsekvenserna måste också inräknas den psykologiska störning som en handelsplats skulle innebära. De flesta söker sig till Riksgränsen i dag för vila, skidåkning och rekreation i en lugn och harmonisk miljö. En stor del av detta kommer att försvinna.

Kommentar: *Störningar under byggtiden hanteras inte inom detaljplanen utan regleras inom miljöbalken och omfattas av Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser.*

Detaljplanen möjliggör hotell- och handelsverksamhet. Värderingen av de kommersiella förutsättningarna för att bedriva denna typ av verksamhet på platsen hanteras inte i detaljplanen utan det är upp till fastighetsägaren att bedöma.

Avgränsningen för hur miljökonsekvenserna beskrivs har skett i enlighet med avgränsningssamrådet med Länsstyrelsen. I enlighet med Länsstyrelsens yttrande har påverkan på rennäringen inte ingått i miljökonsekvensbeskrivningen. Planförslaget bedöms inte påverka rennäringen i stort på ett betydande sätt eftersom planområdet inte utgörs av någon betesmark i dagsläget och det sedan tidigare finns störningsmoment i området.

21. Privatperson 2 2021-12-09

Tjohooo... Eftersom Abisko är klassad som huvudorten längs E:10 an, undrar jag/vi varför inget görs här?

- Vad tog detaljplanen Abisko 1:22 från år 2010-14 vägen? Med dess handelscentrum?
- Nya bostäder har vi pläderat för under 30 års tid. De som söker utannonserade jobb här och har familj, kan inte ta jobben då det inte finns bostäder.

- Badhuset är nedlagt.
- Vi är även i stort behov av ett bullerplank längs järnvägen, då malmtågen går och bromsar in 10 meter utanför våra hus! Så ett bullerplank liknande det som är uppsatt efter 1:a rondellen intill Lokstallet vore önskvärt.

Vi tillhör faktiskt också Kiruna kommun och betalar skatt, men det händer inget här! Vi boende värnar och önskar vara en levande by. Dels finns här många turister och en underbar natur. Så det är verkligen på plats att kommunen uppfyller våra krav och satsar på oss!

Angående ämnet Riksgränsen 1:8: Så finns där ju redan en ICA affär, och i Katterjokk finns en COOP butik! Hur tänker ni nu???

Kommentar: *Detaljplanen möjliggör hotell- och handelsverksamhet. Värderingen av de kommersiella förutsättningarna för att bedriva denna typ av verksamhet på platsen hanteras inte i detaljplanen utan det är upp till fastighetsägaren att bedöma.*

Frågorna i övrigt rör inte specifikt den aktuella planläggningen.

Kommunstyrelsen har 2021-05-24 §200 beslutat att avsluta detaljplanarbetet för detaljplan för handelsändamål Abisko 1:3 och del av Abisko 1:22

22. Privatperson 3, 2021-12-16

Jag bor i Abisko och är emot utbyggandet av handel i Riksgränsen. Abisko är centralorten, skriver ni själva, så fokuserar på Abisko! Här bor människor, här finns det jobb, många inom turismen, som är en bransch som får in mycket pengar till Kiruna kommun.

Här bor familjer och många andra som behöver ha en fungerande livsmedelsaffär. Bygger ni ut i Riksgränsen riskerar vi att förlora vår affär. Utan vår affär har vi inte heller posten kvar. Snart har vi inget i byn kvar. Ni vill bara bygga ut på grund av gränshandel, men titta nu hur snabbt den faller ihop på följd av ett litet virus som gör att Norge stänger gränsen. Inga köptokiga norrmän, ingen gränshandel. Tänk långsiktig, investera så att människor kan och vill bo i fina byar som Abisko! Renovera vår simhall istället!

Kommentar: *Detaljplanen möjliggör hotell- och handelsverksamhet. Värderingen av de kommersiella förutsättningarna för att bedriva denna typ av verksamhet på platsen hanteras inte i detaljplanen utan det är upp till fastighetsägaren att bedöma. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området.*

23. Privatperson 4, 2021-12-17

Jag har läst igenom Detaljplan för Riksgränsen 1:8
I detaljplan anges att marken tidigare använts för att landa och tanka Helikopter, men att detta har upphört. Det stämmer inte att detta har upphört.

Marken planeras att användas för helikopterverksamhet även 2022 och jag har varit i kontakt med markägaren med en förfrågan att få hyra mark under våren 2022 och 2023.

Helikopterverksamheten som landat och tankat från Riksgränsen 1:8 har bedrivits av flera olika företag genom åren. Både Kallaxflyg, Mountain Guide Travel, Arctic Guides, Arctic elements, Cassel Aero, Heli Nord, Nord helikopter, Heli Team AS och andra har använt sig av tankning här vid olika tillfällen i omgångar under flera år. Verksamheten har varit sightseeingturer, transport av turister för fiske och skidåkning, helikoptertaxi till och från Kiruna. Men det har även varit helikoptrar som drivit ren och hjälpt rennäringen som kunnat tanka och lasta från Riksgränsen 1:8. Även Polisen har flertalet gånger begärt hjälp av de helikoptrar som funnits här för att genomföra fjällräddning då deras egen helikopter varit upptagen eller inte kunnat ta sig till Riksgränsen pga. dåligt väder i södra delen av fjällkedjan. Den har även fungerat som landningsplats för ambulanshelikopter i samband med lastning av skadade personer.

Att även i framtiden ha en yta för helikopterlandning vid Riksgränsen 1:8 är av största vikt för alla ovan nämnda verksamheter i området kring Riksgränsen. Men även för Katterjokk, Björkliden, Abisko och Kiruna då de stora avstånden gör att det finns behov av ett nätverk för tankning av helikoptrar.

Finns det fler frågor kring detta och behovet av en plats för att landa och tanka helikopter på Riksgränsen 1:8 svara jag gärna på frågor.

Kommentar: *Avsnittet om helikoptertrafik i planbeskrivningen, sida 26 har uppdaterats enligt synpunkter ovan.*

24. Privatperson 5, 2021-12-14

Att realisera detaljplanen i fråga medför en ytterligare försvåring för framför allt permanentboende men även turism i Abisko-Björklidenområdet. Konsekvensen av att intensifiera handeln i Riksgränsen medför med största sannolikhet att den nuvarande butiken i Abisko inte överlever. Redan nu sker merparten av handeln i Riksgränsenområdet men butiken i Abisko har överlevt genom att nischat sig mot godis och samtidigt upplåta halva sin butiksytta för mat. I nuläget sker gränshandel både i Riksgränsen, Abisko och Kiruna. Byggs det en större lokal för gränshandel i Riksgränsen finns det få eller inga anledningar att åka vidare till Abisko eller Kiruna.

Om det nödvändigtvis skall byggas en köplada i området bör den förläggas i Abisko då det hade stärkt handeln och därmed underlättat för pensionärer, turister och andra utan bil att utföra sin dagligvaruhandel. Läggs butiken i Abisko ner får det enorma konsekvenser för det dagliga livet. Undantaget avståndet på 80km tur och retur för att handla i Riksgränsen så kan vägen vintertid vara stängd cirka 30 gånger under en snörik vinter. En resa till Kiruna bjuder på bättre väder men avståndet tur och retur ökar till 200 km.

Riksgränsenområdet skall självklart få utvecklas och växa för att möjliggöra permanentboende men man bör från Kiruna kommuns sida tänka sig noga för på vilket sätt. Abisko är idag huvudorten i den västra kommundelen gällande permanentboende, skola samt arbetstillfällen på helår. Därtill är det arbeten som inte enbart är beroende av turismen eller gränshandeln- branscher som är tydligt konjunkturberoende.

Riksgränsenområdet har potential att utvecklas ytterligare gällande besöksnäringen och dess kringtjänster. I nuläget har Riksgränsen/Katterjåkk två dagligvarubutiker som gott och väl klarar av en ytterligare ökning av både besökarantal och permanentboende i området.

Kiruna Kommun bör rimligtvis vara intresserade av att hela västra kommundelen är livskraftig med skattebetalande invånare. Därmed är det nödvändigt att de enskilda byarna får goda förutsättningar att utvecklas utan att tära på varandra.

I mitt tycke behöver varken Abisko eller Riksgränsen en gränshandelssatsning. Det är hopplöst ur tiden och förfulande för området. *Att realisera detaljplanen Riksgränsen 1:8 är inte strategiskt ur ett långsiktigt perspektiv.*

Kommentar: *Detaljplanen möjliggör hotell- och handelsverksamhet. Värderingen av de kommersiella förutsättningarna för att bedriva denna typ av verksamhet på platsen hanteras inte i detaljplanen utan det är upp till fastighetsägaren att bedöma. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området.*

25. Privatperson 6, 2021-12-17

Att bygga och utveckla västra kommundelen ser jag inte något fel med. Det är bara positivt att våra byar får växa inom olika områden såsom turism, permanentboende och handel mm. Detta är något som är viktigt för att vårt samhälle skall fungera då både nationell och internationell turism växer och fler och fler vill flytta permanent till Abisko Östra-Riksgränsen området.

Under de senaste 20 åren har jag sett hur Riksgränsen/Katterjåkk har vuxit med olika former av boende. Två nya dagligvarubutiker har öppnats och turismen ökar. Under dessa 20 år har jag å andra sidan inte sett ett enda hus byggas i Abisko Östra trots en ökad efterfrågan på permanentboende och en ökad turism. En dagligvarubutik har stängts och en annan mindre har öppnats.

Under en tid 2016-2017 förlorade Abisko Östra dagligvarubutiken vilket direkt ledde till svårigheter för inte minst boende i området utan även för alla besökare inom turismen. Att åka till Riksgränsen för att handla var inte under vintern ett säkert alternativ då vägen kunde vara stängd och då återstod bara Kiruna, 20 mil tur och retur för och handla. Visst så är det i glesbygd kanske men vid noggrannare eftertanke blir det stora problem och konsekvenser för personer utan bil/körkort, äldre samt den ökande mängden av turister som besöker Abisko Östra, Abisko turiststation och Björkliden. Det är även avsaknad av en fullt fungerande kollektivtrafik i området. Att ta sig till Kiruna fram och åter på samma dag är inte ett alternativ då det inte fungerar med tågtider och bussarna går inte reguljärt under hela året.

Att då satsa på ett handelscenter i Riksgränsen kommer att skapa direkta konsekvenser för Abisko Östra. Inte minst riskerar matbutiken att kanske att försvinna igen, men även förutsättningen att kunna flytta till Abisko Östra och varaktigt bosätta sig och vara verksam i området blir ett problem. Utan utveckling och nybyggnation av permanentboende kommer Abisko Östra att stanna upp. Att satsa på handel i Riksgränsen riskerar minska antalet arbetstillfällen i Abisko Östra tvärtemot som det är idag då det ökar.

Abisko Östra pekats ut som Torneträskbygdens serviceort och har varit det sedan 1920-talet. Även i denna samrådsplan pekats Abisko Östra ut som Torneträskbygdens serviceort och att det innebär att handel och service i första hand bör lokaliseras där. Om nu Abisko Östra är Torneträskbygdens serviceort varför byggs det då inte några bostäder för permanentboende? Kooperativa hyresrättsföreningen i Abisko Östra som har 35 lägenheter har cirka 45 personer i sin kölista och Kiruna kommun har en tomtkö för permanentboende där det är ungefär lika många i kö. Varför vill man inte utveckla orten?

Det är beklämmande att man som kommun vill uppföra ett handelscenter i Riksgränsen när man själv skriver i samrådsplanen och hänvisar att sådan verksamhet bör lokaliseras till Torneträskkområdets huvudsakliga serviceort som i detta fall är Abisko Östra. Att detaljplanen "Del av Riksgränsen 1:8" ens har uppkommit känns som ett svek mot "huvudorten" i Torneträskbygden.

I den fördjupande översiktsplanen för Torneträskområdet FÖP 2014-03-31 visar kommunen sin ståndpunkt, syn och framtidsplan för hela området ganska tydligt. Riksgränsen pekats ut som ett område för anläggningsturism med betoning på skid/vildmarksturism och även öppnats upp för vidareutveckling av detta. I samma översiktsplan framgår det även klart och tydligt att nya etableringar inom service och handel ska förläggas till Abisko.

Detta presenteras tydligt på sidan 14 i Fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet 2014-03-31. Som kommun anser jag att man bör tänka om angående detaljplanen "Del av Riksgränsen 1:8" och efterfölja de direktiv och tankegångar som man en gång stakat ut för området.

Jag begär härmed att berörda parter tänker om angående denna detaljplan "Del av Riksgränsen 1:8" för Torneträskkområdets framtida utveckling och presenterar en konsekvensanalys för hur Abisko Östra påverkas av detaljplanen "Del av Riksgränsen 1:8" gällande bostadsbyggande, handel, turism, kommunal service, skola och badhus.

Kommentar: *Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ska ge vägledning för efterföljande beslut. Möjlighet finns att göra avsteg från översiktsplanen, vilket gjorts i detta fall i enlighet med beslutet i planbeskedet. Till följd av detta handläggs planen med utökat planförfarande. Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service huvudsakligen bör lokaliseras i Abisko. Förslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för*

Torneträskområdet. Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande av skälen till avvikelserna.

26. Privatperson 7, 2021-12-17

Jag anser och ser en stor risk med att en utökad handel i Riksgränsen kommer att påverka möjligheten till fortsatt handel i Abisko. Abisko, som även framgår i Kommunens översiktsplan för Torneträskbygden är uttalad huvudort för området och där framgår även att Abisko bör vara den ort där ny etablering av service och handel ska ske. Detta anser jag vara av största vikt för att Abisko som samhälle ska kunna fortsätta att fungera och utvecklas. Det finns mycket problematik kring utveckling av Abisko där bostadsbristen är det största hindret och om ett köpcentrum i Riksgränsen äventyrar framtiden för den redan idag begränsade handel som finns att tillgå i Abisko så tar man helt bort möjligheten för orten att utvecklas utan snarare avvecklas. Om möjligheten till handel i Abisko skulle försvinna eller bara minska ytterligare så kommer det att påverka alla i området. En stor del av dagens turistboende bygger på självhushåll, dessa turister har oftast ingen möjlighet att transportera sig för att införskaffa sig dagligvaror. Forskningsstationens gästforskare och studenter har oftast inte tillgång till transportmedel. Många av Abiskos fastboende har inte tillgång eller möjlighet att handla på annan ort.

Detta är bara några exempel på negativa konsekvenser för både privatpersoner och företag som kan uppstå av detta.

Om handeln i området skall utökas bör det ske i Abisko då det även kommer medföra en attraktivare och bredare arbetsmarknad för året runt arbeten vilket skulle medföra fler bofasta och möjligheten att det skulle kunna finnas intressenter att bebygga dom flerbostadshustomter som undrar föregående år van laga kraft. En större arbetsmarknad för året runt arbete borde också medföra att fler får dom ekonomiska möjligheterna att köpa eller bygga något vid dom sällsynta tillfällen den möjligheten dyker upp och inte som idag då det är företagen som är dom enda med ekonomiska muskler att vinna en budgivning och därmed ytterligare förminska en redan minimal bostadsmarknad.

Kommentar: *Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ska ge vägledning för efterföljande beslut. Möjlighet finns att göra avsteg från översiktsplanen, vilket gjorts i detta fall i enlighet med beslutet i planbeskedet. Till följd av detta handläggs planen med utökat planförfarande. Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service huvudsakligen bör lokaliseras i Abisko. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara*

till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande av skälen till avvikelserna.

27. Privatperson 8, 2021-12-17

Att i sin helhet genomdriva detaljplanen "Del av RIKSGRÄNSEN 1:8" vore förödande för hela Torneträskområdet och skulle leda till oreparerbara konsekvenser för hela området.

Abisko har sedan mitten av 1920 talet varit områdets huvudort och därmed områdets största ort, det är där skola och barnomsorg finns, det är där en fungerande äldreomsorg finns, det är där handel har bedrivits ända sedan järnvägens tillkomst, det är där en övervägande del av bostäderna för permanentboende finns och det är även där i stort sett alla varaktiga arbetstillfällen som inte är beroende eller knutna till turismen finns.

Det finns absolut ingenting som hindrar att Riksgränsenområdet får växa och utvecklas då det gäller turistverksamheten, och därmed även boende och nödvändig kommunal service för de som är verksamma inom turistnäringen eller av andra skäl väljer att bosätta sig på orterna i det direkta Riksgränsenområdet

Men om handeln och framförallt gränshandeln i Torneträskområdet ska få växa ytterligare och utvecklas så måste det ske i Abisko.

Riksgränsenområdet har idag två fullt fungerande butiker för daglighandel och dessa två butiker är fullt tillräckliga för området även om turistverksamheten skulle tillåtas växa och utökas ytterligare.

Hösten 2016 stängde Coop sin butik Abisko och byn stod utan butik fram till våren 2017 då den nuvarande butiken öppnade, det var en förödande tid inte bara för Abisko utan även för de närliggande orterna Abisko Turist och Björkliden, att åka till Riksgränsen för att handla är inget hållbart alternativ, många äldre bofasta saknar körkort och klimatet gör dessutom att vägen till Riksgränsen under en blåsig och nederbördsrik vinter kan vara helt stängd uppemot 30-35 dagar, och ibland flera dagar i sträck. Och att som boende i Abisko tvingas åka ända till Kiruna för att handla är inte heller ett hållbart eller miljövänligt alternativ, då det är en resa på ca 20 mil tur och retur.

Att tillåta och möjliggöra en ytterligare satsning på handel i Riksgränsen gör att Abisko-området än en gång riskerar att stå utan butik, och risken är stor att det denna gång i så fall blir permanent, vilket naturligtvis skulle göra att området mister delar av sin attraktionskraft och kanske utarmas då det gäller de permanenta arbetstillfällena, skola och övrig kommunal verksamhet.

Det enda som i dagsläget begränsar Abiskos tillväxt och möjligheten till en varaktig och framtida tillväxt är bristen på bostäder. Kooperativa hyresrättsföreningen Nuolja som är byns största fastighetsägare har idag runt 45 personer i sin kö och kommunen har ungefär samma antal personer i sin tomtkö för permanentboende.

En satsning på handel i Riksgränsen skulle därmed riskera att helt eller delvis slå undan benen för Abisko då det gäller förutsättningen att få människor att flytta hit för att varaktigt bosätta sig och vara verksamma på orten, arbetstillfällena skulle då riskera

att minska istället för att som idag öka, och den framtida potentialen att växa och utvecklas ytterligare skulle därmed kunna utbli helt.

Jag finner det mycket märkligt och beklämmande att detaljplanen ”Del av Riksgränsen 1:8” ens fått komma till och att den överhuvudtaget fått se dagens ljus.

I den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet FÖP 2014-03-31 framgår kommunens ståndpunkt, syn och framtidsplan för hela området med all tydlighet.

Där pekas Riksgränsenområdet ut för anläggningsturism med en nästan övertydlig och kraftfull betoning på skid och vilmarksturism, och man har då även öppnat upp för en framtida vidareutveckling av detta.

I denna fördjupade översiktsplan framgår med samma tydlighet att Abisko är och skall förbli Torneträskområdets huvudort, samt att framtida och nya etableringar gällande service och handel bör ske i Abisko.

Dessa tidigare direktiv och tankegångar måste följas, då de är en absolut förutsättning för att hela Torneträskområdet ska få möjlighet att överleva och vidareutvecklas oavsett om det gäller turism, handel, bostäder eller kommunal serviceverksamhet.

Med vänlig hälsning och en djup förhoppning om att berörda parter tänker över denna detaljplan en gång till.

Kommentar: *Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ska ge vägledning för efterföljande beslut. Möjlighet finns att göra avsteg från översiktsplanen, vilket gjorts i detta fall i enlighet med beslutet i planbeskedet. Till följd av detta handläggs planen med utökat planförfarande. Planförslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Enligt den övergripande planeringen bör nya exploateringar ske i anslutning till den befintliga bebyggelsen och nya etableringar för handel och service huvudsakligen bör lokaliseras i Abisko. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Samtidigt är platsen ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planförslaget innebär möjlighet att etablera handel, vilket innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplaneringen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko. Även om Abisko anges som huvudsaklig serviceort så finns möjlighet att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planförslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planförslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande av skälen till avvikelserna.*

REVIDERING EFTER SAMRÅD

Plankartan

- Plankartan har reviderats med nya utformningsbestämmelser.
- Plankartan har reviderats med nya bestämmelser av markens anordnande och vegetation.
- Plankartan har uppdaterats med användningsområde för teknisk anläggning.

Planbeskrivningen

- Planbeskrivningen har uppdaterats med nya illustrationer och resonemang vad gäller bebyggelseutformning med hänsyn till kulturmiljö och landskapsbild, se under rubrik planförslag sida 18 och landskapsbild sida 22.
- Planbeskrivningen har uppdaterats med skrivelse och resonemang angående MKN vatten, under rubrik hydrologiska förhållanden sida 16 , samt under rubrik miljö kvalitetsnormer sida 33.
- Planbeskrivningen har uppdaterats med skrivelse från fågelinventeringen, under rubrik ”*naturskydd*” sida 9.
- Planbeskrivningen har uppdaterats med ytterligare skrivelse om naturmiljö, under rubrik ”*naturskydd*” på sida 9-10 i planbeskrivningen samt PM Inventering av häckande fåglar-Riksgränsen.
- Planbeskrivningen har uppdaterats med ytterligare skrivelse och resonemang varför denna plats bedöms lämplig att bebygga enligt förslaget, under rubrik ”*översiktliga planer och program*”, sida 12.
- Planbeskrivningen har reviderats vad gäller information om helikopterplatsen, sida 26.
- Planbeskrivningen har reviderats vad gäller skrivelse om ”*El och värme*”, sida 28.
- Planbeskrivningen har reviderats vad gäller skrivelse om ”*Avfall*”, sida 29.

Utredningar och bilagor

- PM kulturmiljö har reviderats efter nytt planförslag.
- Dagvattenutredningen har reviderats efter nytt planförslag.
- En fågelinventering har tagits fram.
- MKB: har reviderats vad gäller ytterligare resonemang om alternativ lokalisering samt bedömning av planförslaget vad gäller miljöaspekt för kulturmiljövärde.
- Trafikutredningen har reviderats.

Kommunledningsförvaltningen
Stadsbyggnadsavdelningen
 2023-02-22

Monika Paleckaityte
 Planarkitekt
 Kiruna kommun

Bilaga: Länsstyrelsens yttrande